

א [לקמן יט: ג] ו [לעיל ג: ג]
א [לקמן כא: ד] ז [לעיל יד: יז]
ז [לעיל ט: ז] [לקמן לג: מה: א]

גליון הש"ס

גמ' או לאו בבחו דמי. ע"י לקמן ככ ע"א חוס' ד"ה ור"י דנאמיה אטמו: שם דקאזיל מיניה מיניה. לקמן מד ע"ב: שם ור"א סבר לה כר' בריהו: ע"י לקמן דף כה ע"ב תוד"ה ומר סבר:

רבינו הגנאל

ת"ש תרגולין שהיו מחטטין בחבל דלי הנפק החבל ונשבר הדלי, משלמין נזק שלם. ואוקימנא, דמאוס בלישא, דלאו משונה. וברלי, פשיט רב ביבי דקאזיל מיניה מיניה. פי' מיניה מיניה דלי (א) כי התנגול נשבר בלישא שבחבל ומנגול הדלי עמו והקישו לאבן ונשבר הדלי ונפסק החבל בריטוטו. כי האי גונג משלם נזק שלם, הכי ודאי בגופם הויקי את הדלי ולא בכחם. אבל אם נפסק החבל שלא מומת חיטוטו ונפל הדלי ונשבר, זה דין צרורות הוא והצי נזק הוא דמשלם. ואמרי כי האי גונג כגון דקאזיל מיניה מיניה בע"פ ר' ישמעל והטעם בין בזה בין בזה אחר הוא. ובעיא דרבא לא איפשיטא, וריעא דרין תיקו. בעי רבא חצי נזק צרורות מגופו משלם או מן העליה. ת"ש לכב שנטל את החורה והלך לגדיש, אכל את החורה והדליק בגדיש. על החורה משלם שלם, ועל הגדיש משלם חצי נזק. על הגדיש חצי, מאי טעמ' משום מהו להו צרורות. ותני עלה, פי' תני בברייתא, ועל הגדיש משלם חצי נזק מגופו, ש"מ מגופו משלם. ואקשי' אהי הכי ר' אלעזר דאמי על הגדיש נזק שלם, מי איכא נזק שלם מגופו. והא דר' אלעזר לא אשכחן לה בהדיא היכא איתמרא, מיהו מסתברא דבגדיש מיירי. ופרקי' אלא כגון דשני בהאי גחלה, פי' דארייה ארייה, ור' אלעזר סבר לה כר' טרפון דאמי משונה בחצי הניזק נזק שלם. ודחי' לה, ואמי ולא כסומכוס דסבר צרורות נזק שלם, וסבר לה כר' יהודה דאמי' צד תמות במקומה עומדת. וכי קתני מגופו לדברי הכל, לרבנן פשוטה היא, ולר' אלעזר מצד תמות בלחוד קתני מגופו, והצי שהוא מועד מן העליה, כר' יהודה. והא דר' יהודה בסוף פ' שור שנגזר ד' ה' שוריים, הלכת קשור בעליו כר' עד ר' יהודה אומי' תם חייב מועד פטור. גמ', אמר רב אדא בר אבה לא פטר ר' יהודה אלא צד העדאה שבו אבל צד תמות במקומה עומדת. ודחיא רב חמא (ב) להאי

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

בהסי' לרורים. והכרורות שצרו הכלים והוא לא נגע ככלי. מאן דאמר מועד סבר לה כסומכוס ומאן דאמר סבר לה כרבנן: ונשבר הדלי. קס"ד דעל ידי שהיה התרגול נמקר את החבל נתגלגל הדלי ונשבר: סרגמא אהבל. הא דקתני נזק שלם

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אחבל: משונה הוא. שאין דרך שן לאכול את שאין ראוי לה ותאי נזק לשלם: דמאוס צלישה. שמדובקת צו עיסקה. דמאוס לשון לכלוך: אלא סומכוס היא. ולעולם בטר תבר מנא אזלינן וזכורות הן וסומכוס היא: צין כחו לפה כחו. דלי שנתגלגל הוא כחו והאמר שנשבר בצרורות הדלי הוא כח כחו: דעמי רב אשי. לקמן בשמעתין: דקא אויל. דלי: מיניה מיניה. דתרגול ולא נשבר על ידי גלגול למקום אחר אלא הוא דוחפו כל שעה וצשעת שצירה נמי: קסבר מגופו משלם. והיינו אינו מועד דדינו כחם לכל מילי: קסבר מעלייה משלם. והאי מועד דקאמר לאו לנזק שלם אלא לענין עלייה לחצי נזק: לא פלוגתא דסומכוס ורבנן. ומועד לנזק שלם קאמר: ועל ההכרה נ"ש. דהיינו שן. והלקת גדיש הוא צרורות דאינו אלא כחו שהוא מניח כאן הגחלת והוא הולך ודולק למקום אחר והא מתנימין היא בפירקין: ומני עלה. בתוספתא [פ"ג ה"א] מגופו משלם להאי חצי נזק: ומסברא. משום צרורות כי אורחיהו מחייב לה: נר' אלעזר. דאמר צברייתא נזק שלם ואפילו אי סצירא ליה כסומכוס דאמר לרורים נ"ש מגופיה מי אשכחן נזק שלם וכל אורחיה כגון צרורות רבא גופיה לא קמיבעי ליה אלא אליבא דרבנן דאמרי חצי נזק מצעילי ליה אי הוא האי כשאר חצי נזק ונמופו או ללמנא בטר כאורחיה אזלינן וכל כי אורחיה מעלייה הוא אכל אליבא דסומכוס פשיטא ליה לרבא דמעלייה משלם דהא לכל מילי כמועד משוי להו: אלא כגון דשני בגחלת. שנטלה בפיו והניחה דהיינו שינוי אלא צעין מהכל לא תפשוט דאי צרורות כאורחיהו דכולי עלמא מעלייה משלם והכל בצרורות ששינה צהן קמיפלגי וצריורות כי אורחיהו צין ר' אלעזר צין תנא קמא סצירא להו כסומכוס דנזק שלם משלם הלכך הכא דשני בצרורות קאמר ת"ק חצי נזק ומגופו משלם דמשונה הוא ותולדה דקין: ורבי אלעזר סבר כרבי טרפון דאמר משונה הוא והואיל משונה הוא אע"ג דנזק שלם משלם מגופו הוא דמשלם לרבי טרפון משונה קרן בחצר הניזק נזק שלם משלם ולא היא מאי טעמא מוקמת לה כרבי טרפון משום נ"ש רבי אלעזר סבר כסומכוס דאמר צרורות נזק שלם משלם וסבר לה כרבי יהודה דאמר צד תמות במקומה עומדת וכי קתני מגופו אצד תמות אמר ליה רב סמא בריה דרב אשי לרבינא אימור דשמעת ליה לרבי יהודה בתם ונעשה מועד במועד מתחילתו מי

יה. יח.

והא חבל משונה הוא. בשלמא אי אדלי קאי איכא לאוקמנא בחבל גרוע וישן וצלי דאורחיה הוא ליפסק בחטיטה מועטת שמחטטין למנוח המים שצחצל אכל השתא דקאי אהבל ע"כ איירי צחצל חזק דשייכא ציה תשלום אי נמי אי אדלי קאי מצינו לפרש דנפסק היינו שהותר הקשר שהיה ציה הדלי קשור צחצל:

תפשוט דלאו בכחו דמי. הוא מצי למימר דזיל הכא קמדי ליה וזיל הכא קמדי ליה אלא דבלאו הכי משני שפיר:

וע"ג הגדיש משלם ח"ג. לקמן (דף כג) מפרש למי'ד אשו משום חצי על כל הגדיש משלם חצי נזק דחצי דלכז הן והוי לרורים לנד ממקום גחלת ולמי'ד אשו משום ממנו על כל הגדיש פטור ועל מקום גחלת חצי נזק דלדאיהי אדוי: נזק שרם מגופו מי אשכחן. פירוש צבי אורחיה:

במועד מתחילתו מי שמעת ליה אלא כגון דשני ואייעד. זו גירסת הקונט' ומפרש כיון דאייעד דהר ה"ל כי אורחיהו וכי היכי דצריורות כי אורחיהו שמועדים מתחילתן ח"ג ומו לא הא נמי דשני ואייעד לא חמור ממועד מתחילתו ואין העדאה לרורים ששינה צהן ומדקתני דמשלם מגופו אלא לרורים כי אורחיה נמי מגופו ותפשוט דרבא וקשה דעמי פשיט הא דרבא דלמנא צרורות כי אורחיה מעלייה אכל היכא דשני אע"ג דאייעד משלם מגופו לנד תמות במקומה עומדת ואין לומר דאין הכי נמי דלא אמי למפשט בעיא דרבא אלא צה לומר שיש ליישב הצרייתא צע"א דאין זה סוגית הש"ס ונראה כגירסא דגרסא אלא כגון דאייעד ולעולם מצי למפשט צעין ולא תקשה מידי דרבי אלעזר דלא פליגי צפלוגתא דסומכוס ורבנן ולא דשני דקאמרין וצפלוגתא דרבי טרפון ורבנן אלא תרתייהו כרבנן דסומכוס והכל בצרורות כי אורחיהו וצדאייעד והשתא פשיט צע"א דרבא דיש העדאה לרורים דאיירי בצרורות כי אורחיהו וכן משמע מדקאמר או דלמא תולדה דרגל היא משמע דאיירי צה שינוי וכן מדמייתי עלה הידוס אינו מועד דאכי אורחיה מייתי לה לעיל ותימה ללקמן (דף יט.) מוכח דמיירי על ידי שינוי גצי הא דעמי רב אשי יש שינוי בצרורות וקאמר ותפשוט מדדעמי רבא יש העדאה מכלל דאין שינוי פירוש דאי יש שינוי היכי אמי מרביע נזק לנזק שלם וכן לקמן פריך והא משונה הוא משמע דאי הוא מוקמא פלוגתייהו בהעדאה ניחא משמע דצע"א דרבא על ידי שינוי איירי ונראה דבתרתייהו מצע"א ליה אס יש העדאה או לאו דאי יש העדאה בצרורות כי אורחיהו גם על ידי שינוי יש העדאה דעיקר העדאה צהן כתיבה ואי אין העדאה צבי אורחיהו גם ע"י שינוי אין העדאה דע"י העדאה לא הוי טפי ממי אורחיה ומה שפ"ה דצע"י דיש העדאה לא שייך לאוקמנא צבי אורחיה דכיון דהוי אורחיה מה לי פעם ראשונה מה לי פעם רביעית לאו פירכא הוא כיון דמייתי רחמנא לקרן בחצי נזק שייכא ציה העדאה: אלא

מיועד מתחילתו מי שמעת ליה אלא כגון דשני ואייעד. זו גירסת הקונט' ומפרש כיון דאייעד דהר ה"ל כי אורחיהו וכי היכי דצריורות כי אורחיהו שמועדים מתחילתן ח"ג ומו לא הא נמי דשני ואייעד לא חמור ממועד מתחילתו ואין העדאה לרורים ששינה צהן ומדקתני דמשלם מגופו אלא לרורים כי אורחיה נמי מגופו ותפשוט דרבא וקשה דעמי פשיט הא דרבא דלמנא צרורות כי אורחיה מעלייה אכל היכא דשני אע"ג דאייעד משלם מגופו לנד תמות במקומה עומדת ואין לומר דאין הכי נמי דלא אמי למפשט בעיא דרבא אלא צה לומר שיש ליישב הצרייתא צע"א דאין זה סוגית הש"ס ונראה כגירסא דגרסא אלא כגון דאייעד ולעולם מצי למפשט צעין ולא תקשה מידי דרבי אלעזר דלא פליגי צפלוגתא דסומכוס ורבנן ולא דשני דקאמרין וצפלוגתא דרבי טרפון ורבנן אלא תרתייהו כרבנן דסומכוס והכל בצרורות כי אורחיהו וצדאייעד והשתא פשיט צע"א דרבא דיש העדאה לרורים דאיירי בצרורות כי אורחיהו וכן משמע מדקאמר או דלמא תולדה דרגל היא משמע דאיירי צה שינוי וכן מדמייתי עלה הידוס אינו מועד דאכי אורחיה מייתי לה לעיל ותימה ללקמן (דף יט.) מוכח דמיירי על ידי שינוי גצי הא דעמי רב אשי יש שינוי בצרורות וקאמר ותפשוט מדדעמי רבא יש העדאה מכלל דאין שינוי פירוש דאי יש שינוי היכי אמי מרביע נזק לנזק שלם וכן לקמן פריך והא משונה הוא משמע דאי הוא מוקמא פלוגתייהו בהעדאה ניחא משמע דצע"א דרבא על ידי שינוי איירי ונראה דבתרתייהו מצע"א ליה אס יש העדאה או לאו דאי יש העדאה בצרורות כי אורחיהו גם על ידי שינוי יש העדאה דעיקר העדאה צהן כתיבה ואי אין העדאה צבי אורחיהו גם ע"י שינוי אין העדאה דע"י העדאה לא הוי טפי ממי אורחיה ומה שפ"ה דצע"י דיש העדאה לא שייך לאוקמנא צבי אורחיה דכיון דהוי אורחיה מה לי פעם ראשונה מה לי פעם רביעית לאו פירכא הוא כיון דמייתי רחמנא לקרן בחצי נזק שייכא ציה העדאה: אלא

קתני מגופו אלא תמות: במועד מתחילתו. כגון צרורות דאורחיהו: מי

[אין יש בהן צרורות] [אין יש בהן צד תמות].

עין משפט גר מצוה

יד א ב ג מו"י פ"ב מהל' זקי ממנו הלכה יד ועין בהשגות ובמ"מ סמג עשין פו טו"ע ח"מ פ"י טז ספרי יא וע"ש:

מוסף רש"י

משונה קרן בחצר הניזק. קרן תמה וכל תולדותיה קרי משונה. האיל ושינוי את וסתן שלם היו דרכן לכך (לעיל ד.י.)